

Man må smi mens jernet er varmt -

14-02-137

Det var i 30-årene engang. Vi hadde vært forhandlinger i ett kjøp fra kl. 9 den ene dag til 8-tiden den andre — endelig ved 1/9-tiden kom jeg hjem til familien igjen. Gutten vår gikk i 1. klasse på folkeskolen, og der hadde han — fikk min kone senere høre av lærerinnen — servert den noe selvsomme sannhet: «Frøken! — min far pleier alltid komme hjem halv ni om morgnen på sin fødselsdag han — —».

Denne «merkelige skru av en far» var sekretær, nåværende underdirektør A. P. Østberg i Norsk Arbeidsgiverforening — direktør Østberg forteller selv historien i en samtale som Aftenposten har hatt med ham i anledning av hans 50 årsdag 7. november.

— Men er det da nødvendig og fornuftig, spør vi med utgangspunkt nettopp i de ofte døgnlange lønnsforhandlinger mellom Arbeidsgiverforeningen og Landsorganisasjonen, å holde det gående dag og natt?

— Det gjelder å smi mens jernet er varmt. I og for seg har ingen interesse av å la forhandlingene trekke i langdrag. Dertil er selve forhandlingsarbeidet altfor anstrengende. Men det viser seg i praksis at mulighetene for å oppnå resultater først melder seg når man er kommet riktig på glid, likesom. Derfor gjelder det å holde på, selv om det går både 24 timer og mer uten hvile og søvn. Skulle man derimot avbryte forhandlingene for å fortsette en annen dag, ville atmosfæren kanskje være en helt anen. De psykologiske forutsetninger spiller alltid en stor rolle under forhandlingene.

Ellers må jeg si at dette å være med på forhandlinger, som direkte berører et par hundre tusen arbeidere og indirekte så å si alle lønsmottagere i landet, uketlig gir en sterk følelse av å ta del i et meget viktig og ansvarsfullt arbeid. Man får anledning til stadig å føle næringslivet på pulsen og lærer mange kyndige menn og interessante mennesketyper å kjenne — på begge sider av det grønne bord.

Når De nevner næringslivets puls ligger det nær å spørre hvordan den vil reagere på en eventuell gjennomføring av forslaget til pris- og rasjonaliseringslov, efter Deres mening?

— Jeg ser det slik at loven vil virke som en hemsko på det initiativ og den tiltaksvilje som er forutsetninger for en stadig stigende levestandard. En permanent gjennomregulering av hele samfunnet vil også ødelegge grunnlaget for de frie lønnsforhandlinger og den frie lønnsdannelse, som vi stort sett alltid har hatt og som ifølge al erfaring er et aktivum for begge parter i arbeidslivet helt ned til de minste ledd. Det er et aktivum av stor betydning både for innstillingen til samfunnsproblemer og for holdbarheten av inngåtte avtaler.

— Enkelte bedriftsherrer av bevegelsen Moralsk Opprustning-typen går jo nå inn for en tredeling av driftsoverskudd og for å gjøre arbeidere og funksjonærer til medeiere i bedriften. Hvordan ser man på dette i Arbeidsforeningen?

— Personlig kan jeg ikke skjønne annet enn at det i praksis vil være ugjennomførlig. Det måtte nødvendigvis føre til forskjellig lønnsnivå både i de forskjellige bedrifter i en

og samme bransje og kanskje også i de forskjellige avdelinger i hver enkelt bedrift, alt i forhold blant annet til hvor langt modernisering og rasjonalisering måtte være gjennomført i de forskjellige bedrifter og avdelinger. Rent generelt kan jeg si at når lønns- og levestandarden i vårt som i andre land er steget så sterkt, er det nettopp en følge av at bedriftene idag er mer mekanisert og rasjonalisert enn de var for en menneskealder siden. Forholdet har faktisk vært at arbeidernes andel i rasjonaliseringsgevinsten svarer til den stigning i reallønnen som har fått uttrykk i tariffene i løpet av alle disse år. Det er den vei man må gå videre på.

— Må man i de streiker, som er brutt ut i det siste, se et tegn på at vi kan få et vanskelig tariffoppgjør i 1953?

— Nei, for så vidt spiller de vel ingen rolle. Men to av de pågående streiker er allikevel meget beklagelige. Efter møysommelige forhandlinger og meglinger var man kommet så langt at forslag var anbefalt vedtatt av alle forhandlere, men til tross for det ble begge forslag forkastet ved avstemningen blant arbeiderne. Og her er det å merke at fremmøtet var så dårlig at det ikke var flertallet av arbeiderne som fikk forslagene forkastet. Det var bare flertallet av de få fremmøtte som gjorde utslaget. I det hele tatt må man med beklagelse konstatere at deltagelsen i avstemninger på arbeidssiden har vært langt lavere i etterkrigstiden enn før. Det kan være tegn på en alminnelig møtetretthet, men det har kanskje — når alt kommer til alt — mer å gjøre med det forhold at vi nu har hatt lønnsnevndinstitusjonen i så mange år at man etterhvert ikke lenger finner særlig grunn til å møte frem for å gi uttrykk for noen mening. Lønnsnevnden avgjør det jo likevel. Mange har vel også rensnert som så at vi kan gjerne forkaste forslagene, for Lønnsnevnden vil sannsynligvis ikke gjøre det verre, men kanskje bedre.

Direktør Østberg ble student i 1921 og cand. jur. i 1926. Samme år ble han sekretær ved de fire nordiske arbeidsgiverforeningers kontor i Bryssel. Fra 1. januar 1931 var han sekretær i Norsk Arbeidsgiverforening, fra 1935 direktør for Håndverkernes Arbeidsgiverforening og fra 1947 underdirektør. Han har mange ganger vært medlem av den norske delegasjon ved Arbeidsbyrået i Genève som rådgiver for arbeidsgiverrepresentanten og deltar jevnlig som arbeidsgiverrepresentant i Lønnsnevnden. I 1940 var han sekretær i nevnden for Industri og omsetning og er også med i Arbeidsdirektoratets styre og i Arbeidstvistikomiteen.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo

Sentralbord: 41 36 20

Utklipp av: *Aftenposten*

DEC 5 - 1952

Direktør A. P. Østberg.

Som ytterst få kjenner direktør Østberg alle arbeidslivets tariffforhold og rager opp som en av våre dyktigste forhandlere. Han sitter inne med store kunnskaper og legger for dagen en meget sikker og rask vurderingsevne. Sine første sporer vant han i Den konservative Studentforening og i Sudentersamfundet. Direktør Østberg har et godt hjertelag, som gjør seg gjeldende både innenfor og utenfor hans store arbeidsfelt i vårt lands næringsliv.